

Het EG-begrotingsbeleid

De huidige budgettaire positie van de Europese Gemeenschap is precair. Al enige tijd wordt gesproken over een dreigend bankroet en niet alleen omdat de EG-begroting 1987 volgens recente ramingen een tekort van ruim 6 miljard ecu vertoont. Belangrijker is dat de uitgaven en ontvangsten al sinds 1983 alleen met allerlei lapmiddelen nog formeel in evenwicht zijn gebracht. De budgettaire problemen dreigen bovendien een obstakel te vormen voor de uitvoering van de Europese Akte. In dat kader heeft de Europese Commissie in februari 1987 een mededeling aan de Raad uitgebracht, getiteld. *Voor het succes van de Europese Akte, een nieuwe grens voor Europa* 1). Deze mededeling, ook wel bekend als het plan-Delors, heeft op de Europese Raad van eind juni 1987 centraal gestaan. Ondanks de dringendheid van de financiële problematiek kwam de Raad niet tot besluitvorming en is

een definitieve standpuntbepaling uitgesteld tot op zijn vroegst de Europese Raad van Kopenhagen van december 1987.

In dit artikel zal worden ingegaan op bovengenoemd plan-Delors en daarmee op de financiële problematiek van de Gemeenschap. Deze bijdrage is grotendeels gebaseerd op een in mei 1987 uitgebracht unaniem advies van de SER-commissie Internationale Sociaal-Economische Aangelegenheden 2). Deze commissie bestaat uit onafhankelijke leden en uit werkgevers- en werknemersleden.

Structurele budgettaire onevenwichtigheden

Het besluit van de Raad van Ministers om de financiële bijdragen van de lidstaten te vervangen door eigen

middelen van de Gemeenschap dateert van april 1970, maar is pas in 1980 voor het eerst volledig toegepast. De landbouwheffingen en douanerechten waren al in de loop van de jaren zeventig geleidelijk tot de communautaire eigen middelen gaan behoren 3). In 1980 kon daaraan de afdracht van een bepaald deel – aanvankelijk maximaal 1% – van de uniforme BTW-grondslag worden toegevoegd. In dat jaar financierden de BTW-middelen (bij een afdrachtpercentage van 0,73) 49% van de begroting. De douanerechten (38%) en landbouwheffingen (13%) vormden de andere helft van de eigen middelen.

Na 1980 zijn het belang van en het beroep op het BTW-deel van de eigen middelen sterk toegenomen: inmiddels bedraagt het BTW-aandeel bijna 70%. Enerzijds is het uitgavenniveau van de Gemeenschap tussen 1980 en 1986 nominaal meer dan verdubbeld tot 36 miljard ecu 4), met name onder invloed van de volgende factoren:

1. de stijgende kosten van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, die vooral een gevolg zijn van de onbeheersbaarheid van het te hoog opgelopen productievolume in de EG 5). Behalve door technologische ontwikkelingen wordt deze onbeheersbaarheid ook veroorzaakt door een verregaande terughoudendheid de noodzakelijke maatregelen te nemen om de te hoge landbouwproductiecapaciteit terug te brengen;
2. de ontwikkeling van gemeenschapsbeleid op andere terreinen dan landbouw. Voor bij voorbeeld regionaal beleid en uitgaven voor onderzoek en energie ontstond aan het begin van de jaren tachtig tijdelijk meer financiële ruimte doordat de toenmalige sterke appreciatie van de dollar de uitvoering van het gemeenschappelijk landbouwbeleid goedkoper maakte;
3. de toetreding van Griekenland in 1981, en van Spanje en Portugal in 1986.

Anderzijds is er 'slijtage' opgetreden in de grondslag – en daarmee de groei – van de traditionele eigen mid-

1) Europese Commissie, *Voor het succes van de Europese Akte, een nieuwe grens voor Europa*, COM (87) 100 def., Brussel, 15 februari 1987.

2) SER-commissie ISEA, *Advies begrotingsbeleid EG*, publikatie 87/11, 's-Gravenhage, 12 mei 1987.

3) Van de opbrengst van deze twee categorieën eigen middelen wordt overigens 10% ingehouden als vergoeding voor de inningskosten.

4) Als percentage van het communautaire BNP zijn de EG-uitgaven toegenomen van 0,75 in 1980 tot 1,0 in 1986. De uitgavenraming voor 1987 van 42 miljard ecu doet dit percentage stijgen tot 1,15.

5) Zie voor een uitvoerige beschrijving van de landbouwproblematiek: SER, *Advies aanpassing EG-landbouwbeleid*, publikatie 86/17, 's-Gravenhage, 19 december 1986.

delen (douanerechten en landbouwheffingen) als gevolg van de multilaterale verlaging van de invoerrechten en de toenemende zelfvoorziening van de Gemeenschap in landbouwproducten. Daardoor is het aandeel van de traditionele middelen in de totale eigen middelen tussen 1980 en 1986 gedaald van 51% tot 36%.

Deze uiteenlopende ontwikkelingen aan de uitgaven- en inkomstzijde konden aanvankelijk nog worden overbrugd door een verhoging van het BTW-afrachtpercentage. De grens van 1% is echter al in 1983 bereikt. Vanaf dat moment zat de Gemeenschap met een financieringsprobleem. Artikel 199 van het Verdrag van Rome bepaalt immers dat de ontvangsten en uitgaven van de begroting in evenwicht moeten zijn. De oplossing hiervoor werd onder andere gezocht in verhoging van de 1-procentgrens, hervorming van het landbouwbeleid en verbetering van de begrotingsdiscipline. Besluitvorming volgde in 1984. In het Akkoord van Fontainebleau is het maximumpercentage voor de BTW-afracht vastgesteld op 1,4 met ingang van 1986, met de mogelijkheid dit percentage per 1 januari 1988 opnieuw te verhogen tot 1,6 6). Daarnaast werden ter versterking van de discipline eind 1984 drie richtsnoeren overeengekomen. Eén van de richtsnoeren was de zogenoemde Londense norm: de netto landbouwgarantie-uitgaven moeten minder toenemen dan de stijging van de grondslag van de eigen middelen.

Renationalisatie van de begroting

De verhoging van het maximale BTW-afrachtpercentage in 1986 tot 1,4 kwam in de eerste plaats te laat en was vervolgens te gering om een gedeeltelijke renationalisatie van de EGBegroting te voorkomen. Ter overbrugging van het verschil tussen uitgaven en eigen middelen moest in 1984 en 1985 een beroep worden gedaan op bijdragen van lidstaten. Een dergelijke renationalisatie ondermijnt de financiële autonomie van de Gemeenschap: besluitvorming bij gekwalificeerde meerderheid wordt gedeeltelijk vervangen door de unanimiteit die benodigd is voor het verkrijgen van nationale bijdragen.

Opgemerkt dient hierbij te worden dat het begrip financiële autonomie al voor een deel is geërodeerd door de in Fontainebleau afgesproken compensatie voor het Verenigd Koninkrijk en de reductie voor de Bondsrepubliek Duitsland van haar aandeel daarin. Deze compensatie c.q. reductie verloopt niet via de uitgaven, maar door middel van een diversificatie van het BTW-percentage en derhalve via de ontvangsten. De Gemeenschap derft hierdoor de facto middelen. Voor 1986 en 1987 kunnen deze in termen van het BTW-percentage worden geschat op

0,15%; binnen het maximum van 1,4% geldt derhalve een feitelijk percentage van 1,25 7).

..... lapmiddelen.....

De bovengenoemde cijfers geven echter nog een erg geflatteerd beeld. Met allerlei lapmiddelen is sinds 1983 gepoogd begrotingstekorten aan het oog te onttrekken. Daarbij zijn de volgende methoden toegepast:

- het doorschuiven van tekorten naar volgende jaren;
- een onvoldoende afschrijving op de opgeslagen landbouwvoorraden, ten laste van de begroting 8);
- het niet volledig opnemen in de begrotingen van de lasten uit het verleden die samenhangen met de verschillende structuurfondsen. In verhouding tot de vastleggingskredieten zijn er in de jaren tachtig voortdurend te weinig betalingskredieten voor de fondsen in de begrotingen opgenomen 9). De Europese Rekenkamer schat de lasten uit het verleden (inclusief die van de landbouw) per ultimo 1985 op rond 20 miljard ecu 10); dat is meer dan de BTW-middelen van één jaar.

....en verdringing

Geconcludeerd mag worden dat de verhoging van het BTW-afrachtpercentage per 1 januari 1986 géén financiële ruimte voor nieuw beleid heeft geschapen en niet eens de dreiging van begrotingstekorten heeft kunnen wegnemen. Daarbij speelt de onbeheersbaarheid van de landbouwgarantie-uitgaven - in de afgelopen twee jaar nog verergerd door de dollardeprecieatie - een grote rol. Er zijn aanwijzingen dat andere uitgaven dan voor landbouw worden verdrongen. De Europese Rekenkamer wijst erop dat de daadwerkelijk gebruikte kredieten in 1985 slechts 95,3% bedroegen van de beschikbare betalingskredieten 11). Voor beleidssectoren als de visserij (56%), sociaal beleid (85%), research en energie (74%) en ontwikkelingssamenwerking (80%) lag het daadwerkelijke benuttingspercentage duidelijk lager.

Beseft moet hierbij worden dat het om een aanduiding van de verdringing gaat: ook andere factoren verbonden met de uitvoering van de begroting zijn verantwoordelijk voor de relatief lage percentages. Wordt in het bovenstaande aangegeven wat men oorspronkelijk wilde maar door verdringing niet haalde, ook is van toepassing het niet volledig kunnen effectueren van gewenste vormen van beleid. Een voorbeeld hiervan is het door de beperkingen van de begrotingsmogelijkheden van de Gemeenschap terugbrengen van het bedrag voor de uitvoering van het nieuwe kaderprogramma voor

technologie. Zo had de Europese Commissie oorspronkelijk voorgesteld voor een vijfjarige periode 10 miljard ecu uit te trekken. Dit bedrag is echter al aanzienlijk verlaagd tot 5,7 miljard ecu. Op de Europese Raad van juni 1987 bleef het Verenigd Koninkrijk weigerachtig om zijn voorbehoud over de financiering in te trekken. Om de lopende programma's als Esprit, Brite en Race niet helemaal stil te leggen is besloten dit jaar, vooruitlopend op definitieve aanneming van het in de Europese Akte bedoelde meerjarige kaderprogramma, een beroep te doen op de begroting voor wetenschappelijk onderzoek en ontwikkeling.

Het plan-Delors

In het plan-Delors wordt de begrotingsproblematiek nadrukkelijk in verband gebracht met de nieuwe doelstellingen van de Gemeenschap, zoals uitgedrukt in de Europese Akte, in het bijzonder de voltooiing van de interne markt en de versterking van de economische en sociale samenhang. De voorstellen op financieel terrein zijn vervolgens nader uitgewerkt in een Commissieverslag 12). De Europese Commissie is van oordeel dat de doelstellingen van de Europese Akte slechts zijn te verwezenlijken na aanpassing van het gemeenschappelijke landbouwbeleid, na hervorming van de structuurfondsen en na invoering van financiële regelingen die een rigoureuze begrotingsdiscipline kunnen afdwingen. Vervolgens dient de Gemeenschap de nodige financiële middelen te krijgen om de doelstellingen van de Akte te realiseren.

Ook de SER-commissie is van mening dat deze doelstellingen gerealiseerd moeten worden. Prealabele ver-

6) In dit Akkoord van Fontainebleau is ook een compensatiemechanisme opgenomen voor het Verenigd Koninkrijk. De last hieruit voor de overige lidstaten wordt over hen omgeslagen volgens hun normale BTW-aandeel, zij het dat de Bondsrepubliek Duitsland slechts voor twee derde meeltelt. Gezien dit besluit wordt het akkoord wel als 'weeffout' opgevat.

7) In 1986 was het BTW-afrachtpercentage voor het Verenigd Koninkrijk 0,68 en voor de Bondsrepubliek 1,34; voor 1987 gelden 0,82 resp. 1,33.

8) Ultimo 1986 bedroeg de geschatte marktwaarde van de landbouwvoorraden (3,7 miljard Ecu) slechts één derde van de boekwaarde (11,2 miljard Ecu). Zie Europese Commissie, *Verslag van de Commissie aan de Raad en het Parlement over de financiering van de begroting van de Gemeenschap*, COM (87) 101 def., Brussel, 3 maart 1987. Daarenboven brengen de voorraden nog opslagkosten met zich mee (in 1987 3,3 miljard Ecu).

9) Vastleggingskredieten dekken juridische verplichtingen; betalingskredieten dienen ter dekking van de uitgaven die in de loop van het begrotingsjaar ontstaan, als de juridische verplichtingen worden nagekomen.

10) Europese Rekenkamer, *Jaarverslag over het jaar 1985*, Publikatieblad C 321, 15 december 1986, blz. 12.

11) Idem, blz. 14, punt 1.14.

12) Zie de verwijzing in noot 8.

eisten zijn echter:

- een zorgvuldiger begrotingsbeheer;
- een evenwichtiger begrotingsbeleid;
- de terugdringing van de landbouwgarantie-uitgaven;
- een versterking en uitbreiding van de communautaire beleidsvoering;
- een structurele regeling van de budgettaire onevenwichtigheden.

Elk van deze voorwaarden zal nu nader worden belicht aan de hand van de indeling van het voorstel van de Europese Commissie.

Wat betreft de aanpassing van het *gemeenschappelijk landbouwbeleid* verwijst de Europese Commissie naar haar *Beleidsoriëntaties* 13) van december 1985, waarin een restrictief prijsbeleid, een flexibelere hanteren van de garanties en van het interventiesysteem, en een ruimere medeverantwoordelijkheid van de producenten, inclusief de toepassing van quota, worden voorgesteld 14). Aan de opties van de *Beleidsoriëntaties* is in enkele opzichten al gestalte gegeven. Maar desondanks slaagt de Gemeenschap er tot nu toe niet in de uitgaven voor landbouw binnen de Londense norm te houden. Betrekkelijk vergaande maatregelen zijn nodig om het fundamentele probleem, de voortgaande groei van de toch al te hoge landbouwproductie, aan te pakken 15). Dergelijke maatregelen zullen volgens de SER-commissie het EG-budget pas op termijn verlichten. Voor de korte termijn zou in beginsel kunnen worden gedacht aan het maximaleren van de ten behoeve van de landbouw beschikbare financiële middelen en wel door het juridisch verplicht maken van de Londense norm in combinatie met het in de tijd terugschuiven van de begrotingsprocedure naar de periode waarin de prijsbesluiten voor landbouwproducten vallen. De begroting kan dan vastgesteld worden inclusief het voor de landbouw beschikbare plafond.

Over het *structuurbeleid* spreekt de Europese Commissie uit dat dit niet als voorwendsel mag dienen om allerlei compenserende regelingen - in de vorm van simpele begrotingsoverdrachten - in te voeren. Het structuurbeleid - met als instrumenten de structuurfondsen alsmede beleidsmaatregelen op het terrein van vervoer, infrastructuur, milieu, wetenschappelijke en technologische ontwikkeling - moet een communautair beleid worden met werkelijk economische gevolgen, ten einde de economische en sociale samenhang van de Gemeenschap te versterken. De Europese Commissie stelt voor het begrotingsbedrag dat via de structuurfondsen wordt aangewend vóór 1992 in reële termen te verdubbelen. Bij de uitvoering van het beleid wil de Commissie de nu gevolgde projectmethode vervangen door de programmamethode en de communautaire actie zoveel mogelijk decentraliseren.

De SER-commissie is voorstander van een versterking en uitbreiding van communautaire beleidsvoering ten einde de voltooiing van de interne markt te waarborgen. Algemeen uitgangspunt hierbij dient te zijn dat beleidsvormen worden gevonden die niet de totale lastendruk voor de burgers opvoeren.

Op de twee resterende hoofdpunten, de versterking van de begrotingsdiscipline en de regeling voor de eigen middelen, zullen wij nu wat uitgebreider ingaan.

Versterking van de begrotingsdiscipline

De Europese Commissie staat de instelling van een zogenoemd interinstitutioneel akkoord - tussen Commissie, Raad en Parlement - alsmede een hervorming van de bestaande financiële reglementen voor. Het interinstitutioneel akkoord dient betrekking te hebben op het stijgingspercentage van de niet-verplichte uitgaven, de status van het maximum stijgingspercentage en de toename van de onderscheiden uitgavencategorieën in de periode 1988-1992 op grond van meerjaren ramingen. Daarbij moet worden geregeld dat de voor elk begrotingsjaar toegestane kredieten ook de 'lasten uit het verleden' en het waardeverlies op landbouwvoorraden kunnen dekken, en dat de jaarlijkse uitgaven voor het beheer van de landbouwmarkten niet sneller stijgen dan de grondslag van de eigen middelen (Daarbij zal een reserve worden ingesteld om het hoofd te kunnen bieden aan uitzonderlijke omstandigheden) 16).

Als punt van kritiek kan worden opgemerkt dat ook een interinstitutioneel akkoord géén eind maakt aan het verschil in bevoegdheden tussen de beide delen van de begrotingsautoriteit, en derhalve de bestaande neiging dat het Europees Parlement en de Raad van Ministers zich elk richten op het 'eigen deel' van de begroting niet werkelijk wordt tegengegaan. Een echte oplossing zou zijn de invoering van een begrotingsprocedure zoals die bestaat in de lidstaten zelf, hetgeen een aanzienlijke verruiming van de bevoegdheden van het Europees Parlement zou inhouden. Een andere mogelijkheid voor een evenwichtiger begrotingsbeleid is het onderscheid tussen verplichte en niet-verplichte uitgaven op te heffen, ten einde te bevorderen dat alle uitgaven een zelfde aandacht van beide delen van de begrotingsautoriteit krijgen. Het onderscheid verplichte/niet-verplichte uitgaven is kunstmatig en draagt willekeur in zich; het geeft ten onrechte een schijn van exactheid aan hetgeen de begrotingsautoriteit al dan niet in vrijheid kan vaststellen 17).

De door de Europese Commissie voorgestelde hervorming van de reglementen heeft tot doel een zorgvuldiger

begrotingsbeheer te bevorderen. De nieuwe beheersprocedures dienen onder meer het gevaar van overbudgettering te verminderen en het beginsel van de eenjarigheid van de begroting te versterken. Ook moeten procedures worden overeengekomen om de omvang van een landbouwreservefonds van een reserve voor niet-toegevozen kredieten te bepalen.

In aanvulling op de Commissievoorstellen zij nog gewezen op het belang van een effectieve en zorgvuldige controle op de EG-uitgaven. Om onregelmatigheden te bestrijden dienen voldoende menskracht en bevoegdheden aan de Europese Commissie ter beschikking te worden gesteld.

Regeling voor de eigen middelen

Om te komen tot een stabiel en gewaarborgd stelsel van eigen middelen dat tot ten minste 1992 toereikend zal zijn, stelt de Europese Commissie voor naast douanerechten, landbouwheffingen 18) en BTW-middelen nog aanvullende middelen te gaan heffen. Deze bestaan uit financiële bijdragen van de lidstaten die worden bepaald door toepassing van een uniform afdrachtpercentage op een grondslag die wordt gedefinieerd als het verschil tussen het BNP en de BTW-grondslag. In deze grondslag zijn derhalve in tegenstelling tot de huidige situatie de investeringen, alle overheidsbestedingen en het uitvoersaldo begrepen. Als

13) Europese Commissie, *Een toekomst voor de Europese landbouw - Beleidsoriëntaties van de Commissie na het overleg in het kader van het Groenboek*, COM (85) 750 def., Brussel, december 1985.

14) Zie SER, *Advies aanpassing EG-landbouwbeleid*, op.cit., hoofdstuk 3.

15) Idem.

16) Het Commissievoorstel om een landbouwreservefonds te creëren om monetaire verstoringen op te vangen lijkt niet gerechtvaardigd, aangezien andere posten op de begroting evenmin voor het risico van fluctuaties in de dollar/ecu-koers worden gevrijwaard. Wel kan worden gedacht aan het opzetten van een tijdelijk communautair vereveningsfonds om exogene, niet-monetaire invloeden op te vangen. Op die wijze kan het risico van een rationalisatie van het gemeenschappelijk landbouwbeleid worden verkleind.

17) Verplichte uitgaven zijn uitgaven die verplicht voortvloeien uit het EEG-verdrag of uit de ter uitvoering daarvan vastgestelde besluiten, terwijl de niet-verplichte uitgaven alle andere uitgaven zijn. Het onderscheid is met name van belang met betrekking tot de verdeling van de bevoegdheden binnen de begrotingsautoriteit (Europees Parlement en Raad van Ministers samen). Het parlement heeft specifieke bevoegdheden ten aanzien van de niet-verplichte uitgaven (circa een kwart van de begroting) binnen een op basis van economische criteria vastgesteld maximum stijgingspercentage.

18) De terugbetaling van 10% van de opbrengst aan de lidstaten wil de Europese Commissie afschaffen. Dit voorstel lijkt voorbarig zolang er nog geen communautaire douanediens bestaat.

plafond voor de vier financieringsbronnen stelt de Commissie in de periode tot 1992 1,4% van het communautaire BNP voor (dit jaar bedragen de eigen middelen 1,05% van het EG-BNP). Daarbinnen wordt het afdrachtpercentage op de BTW-grondslag verlaagd tot 1. In het Commissievoorstel is ook weer een correctiemechanisme voor het Verenigd Koninkrijk opgenomen. Dit nieuwe mechanisme is gericht op de kern van het Britse begrotingsprobleem, het relatief geringe niveau van de EG-landbouwuitgaven in dat land. De helft van het bedrag dat het Verenigd Koninkrijk in vergelijking met zijn BNP-aandeel in de EG 'te weinig' ontvangt aan landbouwgarantie-uitgaven wordt gecompenseerd. De last hiervan voor de andere lidstaten wordt gedeeld volgens een op grond van de relatieve welvaart gemodelleerde sleutel. Volledig uitgezonderd hiervan zijn de nieuwe zuidelijke lidstaten en Ierland, terwijl de Bondsrepubliek Duitsland slechts 25% van haar normale aandeel in de financiering van de VK-compensatie draagt (was twee derde).

Het voorstel om naar een gemengde (BTW/BNP-)grondslag over te gaan heeft de meest aandacht getrokken. Het voordeel ervan is dat het BNP de beste benadering geeft van het niveau van economische bedrijvigheid in een lidstaat, waardoor het draagkrachtbeginsel beter tot zijn recht kan komen dan bij toepassing van de huidige BTW-sleutel, die leidt tot een licht regressief financieringspatroon. De overgang naar een gemengde grondslag brengt echter het grote politieke bezwaar met zich mee dat de EG-begroting weer gedeeltelijk en in de toekomst in toenemende mate met behulp van nationale bijdragen zal worden gefinancierd. Het daarmee afstand doen van een geheel uit eigen middelen te financieren gemeenschapsbudget wordt door de SER-commissie als een 'geïstitutionaliseerde stap terug' gezien in het Europese integratieproces. Het huidige BTW-systeem dient derhalve de grondslag te blijven voor de financiering van de Gemeenschap. Verwatering van het eigen-middelenstelsel door invoering van een vierde inkomstenbron dient te worden voorkomen. In dat kader past evenmin een compensatiemechanisme voor het Verenigd Koninkrijk. Een dergelijke regeling is niet alleen ten principale onjuist maar ook onnodig; terugdringing van de landbouwuitgaven en het opzetten van beleid zoals voorzien in de Europese Akte lossen in belangrijke mate het probleem voor het Verenigd Koninkrijk op.

Om de doelstellingen van het Verdrag van Rome en de Europese Akte te bereiken is verhoging van de BTW-middelen nodig binnen het door de Europese Commissie voorgestelde plafond van 1,4% van het EG-BNP. Voor een dergelijke verhoging geldt echter wel dat voldaan moet worden aan de vijf hierboven geformuleerde voorwaarden voor een te voeren be-

grotingsbeleid.

Na de Europese top

Zoals al aangeduid is de eigenlijke besluitvorming over het plan-Delors doorgeschoven naar een volgende Europese Raad. Dat neemt niet weg dat althans elf van de twaalf lidstaten reeds een aantal conclusies hebben getrokken en afspraken hebben gemaakt inzake de financiering van de Gemeenschap op middellange termijn. Bovendien heeft de Raad besluiten genomen met betrekking tot de begroting 1987. Door de voorschotten uit het landbouwgarantiefonds om te zetten in betalingen achteraf en door maximaal gebruik te maken van het BTW-afdrachtplafond van 1,4% kan het geraamde tekort van ruim 6 miljard ecu slechts gedeeltelijk worden gedekt. Over invulling van het resterende tekort bestaat nog onduidelijkheid. Hierbij geldt dat de Raad niet bereid is gebleken de gevraagde 1,6 miljard ecu aan intergouvernementele bijdragen te verstrekken.

Wat de problematiek op langere termijn betreft leggen de 'elf' vast dat de beslissingen over de begrotingsdiscipline, over de hervorming van de structuurfondsen, over het nieuwe maximum voor de eigen middelen in 1992 en over de inrichting van het nieuwe stelsel (inclusief een mogelijke correctie) van eigen middelen een onlosmakelijk geheel vormen. Duidelijk is dat het nieuwe plafond van de eigen middelen uitgedrukt zal worden als een percentage van het communautaire BNP, waarmee althans aan de klachten van de Europese Commissie over het 'slijten' van de grondslag van de eigen middelen tegemoet wordt gekomen. Verder moet, aldus de 'elf' onder verwijzing naar het voorstel van de Europese Commissie, bij het financieringssysteem „meer rekening worden gehouden met de evenredigheid van de bijdragen overeenkomstig de welvaart van elke lidstaat”.

De doelstellingen van de Europese Akte, die op 1 juli jl. officieel in werking is getreden, kunnen niet in effectief beleid worden vertaald zolang de financiële positie van de EG niet voor een langere periode is veilig gesteld. De „eigenaardige houding die sommigen de communautaire financiën doet behandelen alsof hun land geen deel uitmaakt van het Europa van de Twaalf” 19) dient te worden bestreden.

**M.G. Bos
J.W. Nelson**

Beiden werkzaam op het secretariaat van de SER, afdeling Algemeen Sociaal-Economisch Beleid. Dit artikel is op persoonlijke titel geschreven.

19) Europese Commissie, *Voor het succes van de Europese Akte*, op. cit., blz. 8.